

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Wytyczne dla użytkowników i programistów

Niniejsze wytyczne sporządziło konsorcjum OSOR:

Autor:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Zastrzeżenie odpowiedzialności

Poglądy wyrażone w niniejszym dokumencie są wyłącznie poglądami autorów i nie można ich w żadnym wypadku interpretować jako oficjalne stanowisko Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska nie gwarantuje, że informacje zawarte w niniejszym opracowaniu są dokładne, ani nie ponosi odpowiedzialności za sposób ich wykorzystania. Zawarte w opracowaniu odniesienia do jakichkolwiek konkretnych produktów, specyfikacji, procesów lub usług, ze wskazaniem nazwy handlowej, znaku towarowego, producenta lub innych danych, nie stanowią ani nie sugerują poparcia, rekomendacji lub preferencji ze strony Komisji Europejskiej.

Autorzy dołożyli wszelkich starań i dopilnowali, aby w stosownych przypadkach uzyskać zezwolenie na wykorzystanie jakichkolwiek części manuskryptów, w tym ilustracji, map, rysunków chronionych prawami własności intelektualnej, od tytularnych posiadaczy takich praw lub od ich przedstawiciela prawnego.

Prawa autorskie:

Niniejsze sprawozdanie jest chronione prawem autorskim © 2007 & 2009 Wspólnota Europejska

Powielanie jest dozwolone, z wyłączeniem zastosowań komercyjnych, pod warunkiem wskazania źródła.

Spis treści

1. JAKI JEST CEL NINIEJSZYCH WYTYCZNYCH?	1
2. KTO POWINIEN PRZECZYTAĆ NINIEJSZE WYTYCZNE?.....	3
3. KORZYSTANIE Z OPROGRAMOWANIA CHRONIONEGO LICENCJĄ EUPL.....	4
3.1. ZROZUMIENIE ZASAD WYDAWANIA LICENCJI	4
3.2. ZROZUMIENIE ZASAD F/OSS	4
3.3. UŻYWANIE KODU LICENCJI PUBLICZNEJ UE: PRAWA I OBOWIĄZKI	6
3.3.1 <i>Twoje prawa zostały określone w art. 2 EUPL:</i>	6
3.3.2 <i>Obowiązki zostały określone w art. 5 i 6 EUPL:</i>	6
3.4. CZEGO MOŻESZ SIĘ SPODZIEWAĆ PO OPROGRAMOWANIU Z LICENCJĄ EUPL?.....	10
3.5. GWARANCJE, ODPOWIEDZIALNOŚĆ, OBOWIĄZUJĄCE PRAWO	11
3.6. DALSZA ROZBUDOWA I UŻYCIE Z INNYM OPROGRAMOWANIEM.....	12
3.7. CZY MOŻNA MODYFIKOWAĆ EUPL?.....	12
4. WYDANIE WŁASNEGO OPROGRAMOWANIA W RAMACH EUPL	13
4.1. WARUNKI WSTĘPNE	13
4.2. SPRAWDŹ PRAWA WŁASNOŚCI ORAZ PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ (IPR) SWOJEGO WŁASNEGO OPROGRAMOWANIA	13
4.3. STOSOWANIE ZASAD F/OSS (BUDOWANIE SPOŁECZNOŚCI).....	14
4.4. DLACZEGO LICENCJA JEST WAŻNA?	14
4.5. DECYZJA O PUBLIKACJI OPROGRAMOWANIA W RAMACH LICENCJI F/OSS	15
4.6. DECYZJA O WYBORZE EUPL JAKO LICENCJI	15
4.7. LICENCJA MUSI ZOSTAĆ WSKAZANA W KODZIE ŹRÓDŁOWYM	15
4.8. NAJLEPSZE PRAKTYKI DOTYCZĄCE „USTANOWIENIA” KONTRAKTU EUPL	17
4.9. NIE MA POTRZEBY REJESTROWANIA ZGODY ZATWIERDZAJĄCEJ LICENCJODAWCÓW	17
4.10. REPOZYTORIUM, W KTÓRYM NALEŻY UDOSTĘPNIĆ KOD ŹRÓDŁOWY	18
4.11. JAK I GDZIE OGŁOSIĆ SWOJĄ DECYZJĘ?	18
5. OPRACOWYWANIE LUB INTEGROWANIE OPROGRAMOWANIA Z LICENCJĄ EUPL	19
5.1. ZASADY OPRACOWYWANIA F/OSS.....	19
5.2. JAK EUPL UMOŻLIWIA CI INTEGRACJĘ I ŁĄCZENIE OPROGRAMOWANIA	19
5.3. DLACZEGO INTEGRACJA JEST PRZYDATNA - DLACZEGO LICENCJE MOGĄ OGRANICZAĆ INTEGRACJĘ	20
5.4. SZCZEGÓŁOWE KWESTIE ZWIĄZANE Z EUPL	20
5.5. ZGODNOŚĆ Z INNYMI LICENCJAMI	20
5.6. ŁĄCZENIE UTWORÓW Z RÓŻNYMI LICENCJAMI	21
5.7. WPŁYW KLAUZULI ZGODNOŚCI EUPL NA WARUNKI LICENCJONOWANIA INNEGO UTWORU	22
6. NOWE WERSJE EUPL	23
7. PODSUMOWANIE.....	24

JAK KORZYSTAĆ Z EUPL?

Wytyczne dla użytkowników i programistów

1. Jaki jest cel niniejszych wytycznych?

Niniejsze praktyczne wytyczne zawierają następujące informacje:

- jak korzystać z oprogramowania rozpowszechnianego w ramach „licencji publicznej Unii Europejskiej” („European Union Public Licence - EUPL”) w jej ostatniej wersji v. 1.1, oraz
- jak korzystać z licencji w celu rozpowszechniania własnego oprogramowania.

Udzielając odpowiedzi na pytanie: „Czym jest licencja EUPL?”, dokument ten ma przede wszystkim na celu sprawdzenie, w jakim stopniu może być ona przydatna, w zależności od roli, w jakiej występujesz: właściciela, autora (licencjodawcy) czy użytkownika oprogramowania.

Dzielenie się oprogramowaniem, które jest fundamentalną zasadą „oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania typu »open source«” (F/OSS), jest jednym z najbardziej efektywnych sposobów jego rozpowszechniania, poprawienia jego jakości (umożliwiając innym programistom sprawdzenie, ulepszenie lub rozbudowanie jego cech funkcjonalnych) oraz zaoszczędzenia kosztów, unikając „ponownego odkrywania Ameryki”.

Takie dzielenie się oprogramowaniem zostało jednogłośnie rekomendowane organom administracji publicznej przez ministrów UE

odpowiedzialnych za politykę administracji elektronicznej (eGovernment)¹.

¹ Deklaracja Ministerialna przyjęta jednogłośnie dnia 24 listopada 2005 r. w Manchester, Zjednoczone Królestwo (<http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>).

Jednakże pisząc oprogramowanie, jego autor tworzy element własności. Jeżeli autor ten jest pracownikiem lub urzędnikiem organu administracji publicznej, organ ten będzie prawdopodobnie właścicielem stworzonego oprogramowania. Jeżeli autor jest wykonawcą, któremu organ administracji publicznej zlecił napisanie oprogramowania, należy założyć, że umowa na wykonanie usługi zapewnia organowi administracji publicznej pełną własność, w tym wszystkie prawa związane z prawem autorskim (kwestię tę należy sprawdzić, przeglądając każdorazowo umowę pomiędzy organem administracji publicznej a dostawcą oprogramowania). Oprogramowanie komputerowe jest chronione prawem autorskim. Prawo autorskie zapewnia właścicielowi utworu pewne prawa do niego oraz czyni bezprawnym korzystanie z utworu lub jego adaptację przez inne osoby tak, jakby był on ich własnością – bez konkretnego zezwolenia lub „licencji”.

Z tego też względu, aby ułatwić dzielenie się oprogramowaniem oraz jego ponowne wykorzystanie lub ulepszanie, Komisja Europejska stworzyła EUPL w celu ochrony zarówno interesu autorów (poprzez zabezpieczenie ich praw autorskich oraz zapobieganie możliwości przywłaszczenia utworu przez osoby trzecie), jak i użytkowników (poprzez zapewnienie im wszystkich praw przyznanych na mocy licencji F/OSS: użycie, modyfikacja oraz ponowne rozpowszechnianie).

Stworzenie EUPL było wynikiem jedyne w swoim rodzaju procesu. Żaden organ administracji publicznej wielkości Komisji Europejskiej nigdy wcześniej nie opublikował licencji F/OSS ani nie zdecydował się na korzystanie z licencji F/OSS w sposób systematyczny. Omawiana licencja jest wynikiem trzech lat badań i analiz kilku istniejących licencji F/OSS, które to badania i analizy dowiodły, że wciąż są potrzeby niezaspokojone przez istniejące licencje. Przedstawiono trzy porady prawne. Komisja Europejska zorganizowała forum publiczne oraz

międzynarodową konferencję prawników. Licencja publiczna UE v. 1.0 została ostatecznie zatwierdzona przez Komisję Europejską w styczniu 2007 r. (w języku angielskim, francuskim i niemieckim). Ta decyzja Komisji Europejskiej, druga decyzja w styczniu 2008 r. (zatwierdzająca EUPL v. 1.0 w 19 pozostałych językach urzędowych UE) oraz trzecia decyzja ze stycznia 2009 r. wprowadzająca pewne wyjaśnienia do tekstu licencji we wszystkich wersjach językowych (EUPL v. 1.1) wiążą się z następującą motywacją:

- EUPL musiała być prawomocna we wszystkich językach urzędowych Unii Europejskiej, w poszanowaniu zasady różnorodności językowej uznanej w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej;
- EUPL musiała uwzględniać specyfikę oraz różnorodność prawodawstwa państw członkowskich oraz prawodawstwa wspólnotowego (terminologię prawa autorskiego, informacje, gwarancje, odpowiedzialność, obowiązujące prawo i jurysdykcję);
- EUPL miała zapewniać zgodność na niższych szczeblach z innymi najbardziej istotnymi licencjami.

EUPL jest „narzędziem prawnym” już wykorzystywanym przez Komisję Europejską do rozpowszechniania oprogramowania i może być również wykorzystywana przez innych dostawców oprogramowania, w tym organy administracji publicznej z państw członkowskich Unii Europejskiej.

Celem niniejszych wytycznych jest zapewnienie – w zależności od roli, jaką pełnisz – wyjaśnień oraz konkretnych odpowiedzi na ewentualne pytania związane z wykorzystaniem EUPL do rozpowszechniania lub do stosowania oprogramowania, na które otrzymałeś licencję w ramach EUPL.

2. Kto powinien przeczytać niniejsze wytyczne?

Wytyczne są przeznaczone dla osób, które:

- chcą korzystać z oprogramowania opublikowanego w ramach EUPL;
- posiadają prawa do oprogramowania i zastanawiają się, czy wybrać EUPL jako licencję do jego rozpowszechniania;
- zaczynają opracowywać oprogramowanie, mogą integrować oprogramowanie, na które uzyskali licencję EUPL oraz chcą wydać produkt w ramach licencji EUPL lub innej licencji F/OSS.

Wytyczne są skierowane do następujących zainteresowanych stron:

- służb Komisji Europejskiej, podczas podejmowania decyzji o rozpowszechnianiu oprogramowania, które posiadają w ramach licencji F/OSS;
- organów sektora publicznego podczas podejmowania decyzji o korzystaniu z

EUPL do rozpowszechniania własnego oprogramowania jako F/OSS;

- wszystkich pozostałych zainteresowanych stron, które chcą wykorzystać EUPL do rozpowszechniania swojego oprogramowania, w tym przedsiębiorstw sektora prywatnego lub indywidualnych autorów. Chociaż EUPL jest specjalnie dostosowana do europejskich ram prawnych, mogą z niej także korzystać autorzy zlokalizowani poza Unią Europejską;
- wszystkich programistów lub użytkowników (organów lub osób fizycznych), którzy są potencjalnymi użytkownikami utworu chronionego licencją EUPL.

3. Korzystanie z oprogramowania chronionego licencją EUPL

3.1. Zrozumienie zasad wydawania licencji

Pisząc oprogramowanie tworzymy jednocześnie własność intelektualną, która jest chroniona prawem autorskim, podobnie jak w przypadku utworu literackiego lub artystycznego.

Prawo autorskie daje właścicielowi utworu pewne prawa do niego oraz nakłada ograniczenia prawne na sposób, w jaki inni mogą korzystać z tego utworu. Prawo autorskie ma swój początek w ochronie utworów pisanych, przy czym warto pamiętać, że oprogramowanie komputerowe oraz związane z nim materiały są traktowane przez prawo autorskie jako rodzaj utworu literackiego.

Posiadanie prawa autorskiego do utworu, niezależnie od tego, czy jest to książka czy oprogramowanie, oznacza, że to właściciel, zwykle pierwotni autorzy lub ich pracodawca, decyduje o tym, kto może je powielać, adaptować oraz rozpowszechniać. Zasadniczo, zrobić to może jedynie właściciel. Każdy, kto

bez pozwolenia powiela, zmienia lub rozpowszechnia czyjś utwór podlega działaniom o charakterze prawnym.

Pozwolenia na powielanie, zmianę lub rozpowszechnianie utworu może udzielić właściciel innym osobom w drodze licencji, na przykład EUPL.

Taką licencję (jaką jest EUPL) uznaje się za umowę pomiędzy **Licencjodawcą** (autorem oprogramowania) a **Licencjobiorcą** (użytkownikiem oprogramowania, który może z niej korzystać zgodnie z warunkami licencji). Należy zwrócić uwagę, że jeżeli nie zgadzasz się na warunki licencji, zwykle nie masz prawa użytkować, powielać, zmieniać ani rozpowszechniać oprogramowania. Jeżeli zrobisz to bez wyrażenia zgody na warunki licencji, naruszasz prawo autorskie.

3.2 Zrozumienie zasad F/OSS

Licencja EUPL v. 1.1 jest licencją na oprogramowanie bezpłatne / typu Libre / typu „open source” (F/OSS). W marcu 2009 r. uzyskała certyfikat licencji typu „open source” od OSI – Inicjatywy Open Source – gdyż spełnia warunki definicji Open Source (OSD). Licencja spełnia również warunki sformułowane przez Fundację Bezpłatnego Oprogramowania (FSF), które można wspólnie streścić jako zapewnienie czterech głównych wolności dla licencjobiorcy:

- wolność użytkowania lub korzystania z

oprogramowania w dowolnym celu i przez dowolną liczbę użytkowników;

- wolność uzyskania kodu źródłowego (w celu przestudiowania, jak działa oprogramowanie);
- wolność dzielenia się, redystrybucji kopii oprogramowania;
- wolność modyfikacji, adaptacji, ulepszania oprogramowania zgodnie z konkretnymi potrzebami oraz dzielenia się tymi modyfikacjami.

Inicjatywa Open Source (OSI)

(zob.: www.opensource.org/docs/definition.php) ustanowiła dziesięć zasad OSD, które każda licencja typu open source musi spełnić:

Wolna redystrybucja

„Licencja nie może zabraniać żadnym osobom sprzedawania lub rozdawania oprogramowania

jako komponentu zbiorczej dystrybucji oprogramowania, zawierającej oprogramowanie z kilku różnych źródeł. Licencja nie może wymagać honorarium lub innych korzyści z takiej sprzedaży.”

Przekazanie kodu źródłowego

„Program musi zawierać kod źródłowy i musi umożliwiać rozpowszechnianie zarówno kodu źródłowego, jak i formy skompilowanej. Jeśli jakaś forma produktu nie jest rozpowszechniana z kodem źródłowym, musi istnieć powszechnie znany sposób uzyskiwania kodu źródłowego, najlepiej po kosztach nieprzekraczających uzasadnionych kosztów reprodukcji, z możliwością bezpłatnego pobrania go przez Internet. Kod źródłowy musi być preferowaną formą modyfikacji programu przez programistę. Nie dopuszcza się celowego utrudniania dostępu do kodu źródłowego. Formy pośrednie takie jak wynik z preprocesora lub translatora nie są dopuszczalne.”

Zezwolenie na wytwarzanie i dystrybucję utworów zależnych

„Licencja musi zezwalać na modyfikacje oraz utwory zależne i musi zezwalać na ich rozpowszechnianie na takich samych warunkach jak oprogramowanie źródłowe”.

Przepis dotyczący integralności kodów źródłowych autora

„Licencja może zastrzec dystrybucję zmodyfikowanych kodów źródłowych, **tylko** wtedy, gdy licencja zezwala na rozpowszechnianie „łatek” (ang. patch files) wraz z kodem źródłowym w celu modyfikacji programu podczas kompilacji (ang. build time). Licencja musi wyraźnie zezwolić na rozpowszechnianie oprogramowania utworzonego ze zmodyfikowanych kodów źródłowych. Licencja może wymagać, aby utwór zależny nosił inną nazwę lub numer wersji niż oryginalne oprogramowanie”.

Wynika to z faktu, że choć sprzyjanie wielu ulepszeniom jest korzystne, użytkownicy mają prawo wiedzieć, kto jest odpowiedzialny za oprogramowanie, z którego korzystają. Autorzy i osoby pracujące nad oprogramowaniem mają wzajemne prawo wiedzieć, „pod czym się podpisują” i chronić własną reputację. Licencja może wymagać, aby odróżniać zmiany lub

ulepszenia od oryginalnego źródła.

Niedyskryminowanie osób lub grup

„Licencja nie może dyskryminować żadnych osób lub grup osób”.

W niektórych krajach mogą obowiązywać ograniczenia eksportowe (embarga) dla pewnych rodzajów oprogramowania. Sama licencja jednak nie może uwzględniać takich ograniczeń.

Niedyskryminowanie obszarów zastosowań

„Licencja nie może zabraniać nikomu używania programu w jakimś specyficznym rodzaju zastosowania. Na przykład nie może zastrzec użycia programu w biznesie lub w badaniach genetycznych”.

Brak „dodatkowych” ograniczeń dotyczących rozpowszechniania licencji

„Prawa załączone do programu muszą dotyczyć wszystkich, do których program jest redystrybuowany, bez konieczności wykonania dodatkowej licencji przez te strony”.

Ma to na celu zakaz ograniczenia dystrybucji oprogramowania środkami pośrednimi takimi, jak na przykład wymaganie umowy o zachowaniu poufności.

Licencja nie może być przypisana do danego produktu

„Prawa przypisane do programu nie mogą zależeć od tego, czy program ten stanowi część pewnej dystrybucji oprogramowania. Jeśli program zostanie wyłączony z takiej dystrybucji i wykorzystany lub rozpowszechniony zgodnie z zasadami licencji programu, wszystkie strony, do których program jest redystrybuowany, powinny mieć takie same prawa, jak te gwarantowane w ramach oryginalnej dystrybucji oprogramowania”.

Licencja nie może ograniczać innego oprogramowania

„Licencja nie może zawierać ograniczeń dla innego oprogramowania, które jest dystrybuowane wraz z oprogramowaniem objętym licencją. Na przykład, licencja nie może wymagać, aby wszystkie programy dystrybuowane na tym samym nośniku były

<http://ec.europa.eu/idabc/eupl>

<http://www.osor.eu/eupl>